

ΤΑ ΝΕΑ ΔΕΥΤΕΡΑ 27 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2021

18

Η ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΨΗΦΙΣΕ

ΤΟΥ JENS BASTIAN

Quo vadis Γερμανία;

Οι χθεσινές εκλογές στη Γερμανία ήταν οι πλέον απρόβλεπτες εδώ και σχεδόν 16 χρόνια. Σε αντίθεση με τις προεκλογικές εκστρατείες κατά την εποχή της καγκελαρίου Ανγκελα Μέρκελ, όταν η νικήτρια ήταν ήδη εμφανής πριν από την ψήφο μας, αυτή η ψηφοφορία προσέφερε πραγματικές εναλλακτικές λύσεις, έναν ανοικτό αγώνα και πολίτες που κινητοποιήθηκαν για να βγουν και να ψηφίσουν.

60,4 εκατομμύρια γερμανοί πολίτες κλήθηκαν να ψηφίσουν για το καινούργιο Ομοσπονδιακό Κοινοβούλιο. Από αυτό θα εκλεγεί έπειτα από διαπραγματεύσεις για τον κυβερνητικό συνασπισμό ο 9ος καγκελάριος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας, 4,6% του εκλογικού σώματος, δηλαδή 2,8 εκατομμύρια, είναι νέοι άνδρες και γυναίκες που ψηφίζουν για πρώτη φορά. Το αποτέλεσμα των εκλογών όμως καθορίστηκε από την ηλικιακή ομάδα των πολιτών με ηλικία 60 και πλέον έτη, που αποτελούν το 38,3% του εκλογικού σώματος. Σε σύγκριση με πριν από τέσσερα χρόνια, η συμμετοχή στις εκλογές έμεινε σταθερά σε 76%. Εξαιτίας της πανδημίας Covid-19, ο αριθμός των επιστολικών ψήφων τις εβδομάδες προ των εκλογών σημείωσε ρεκόρ (πάνω από 48% του συνόλου).

Για την ψήφο των πολιτών ανταγωνίστηκαν 24 κόμματα. Εξ αυτών, οκτώ θα είναι στη νέα Βουλή. Ο αριθμός των βουλευτών έφτασε στους 730 έναντι 709 το 2017. Πρόκειται για ένα νέο ρεκόρ βουλευτών. Ο πληθωριστικός τους αριθμός προκαλεί αυξανόμενη ανασταχία. Τα αποτελέσματα προσφέρουν πολλές εναλλακτικές δυνατότητες για δημιουργία συνασπισμού, πράγμα που προοιωνίζεται μακρές διαπραγματεύσεις και πολύπλοκους συμβιβασμούς. Ποτέ κατά τη μεταπολεμική εποχή στη Γερμανία δεν υπήρχαν τόσο πολλοί πιθανοί διαφορετικοί κυβερνητικοί συνασπισμοί.

Οποια και να είναι η τελική έκβαση των διαπραγματεύσεων στις επόμενες εβδομάδες, το αποτέλεσμα των εκλογών της 26ης Σεπτεμβρίου 2021 σηματοδοτεί μια κρίσιμη καμπή για τα πολιτικά πράγματα στη Γερμανία. Η δεκαεξαετία της καγκελαρίου Ανγκελα Μέρκελ στο «πλυντήριο», όπως περιγράφεται στην καθομιλουμένη το μέγαρο που στεγάζει την καγκελαρία, αποτελεί ένα τέλος εποχής. Φαίνεται πολύ πιθανό ότι κανένας μελλοντικός καγκελάριος δεν θα διατηρήσει το αξίωμα αυτό χωρίς διακοπή για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα. Για τους νικητές των εκλογών, τους Σοσιαλδημοκράτες και τον υποψήφιο τους Ολαφ Σολτς, οι εκλογές αυτές συμβολίζουν την ανανέωση του SPD. Η άμεση πρόκλησή του είναι ο σχηματισμός ενός χωρίς προηγούμενο τρικομματικού κυβερνητικού συνασπισμού για τα επόμενα τέσσερα χρόνια. Μακάρι να ξέρουμε σύντομα Quo vadis Γερμανία;

Ο Jens Bastian είναι Senior Policy Advisor στο **ΕΣΩΜΕΝ**. Είναι γερμανός πολίτης και ζει στην Ελλάδα από το 1998

Δύο διεκδικητές και δύο ρυθμιστές

Και ο Σολτς και ο Λάσετ ξεκαθάρισαν χθες πως θα ήθελαν μια νέα κυβέρνηση πριν από τα Χριστούγεννα, ενώ 2+1 είναι τα σενάρια για τις συμμαχίες που αναμένεται να προκύψουν

ΤΗΣ KITTYS ΞΕΝΑΧΗ

Μόνο ένα πράγμα μπορεί να περναίσει μετά σχετικές βεβαιότητες μετά (με)ελογιστικό θρίλερ που άρχισε να εκτυλίσσεται στη Γερμανία μόλις έκλεισαν οι κάλπες των ομοσπονδιακών εκλογών: η Ανγκελα Μέρκελ δεν θα εγκαταλείψει σύντομα την καγκελαρία. Ήταν τόσο βραχύ το πρόβλημα επί των CDU/CSU που έδιναν χθες ξέπ-πολ και προβέψεις στο SPD, ώστε τόσο ο σοσιαλδημοκρατικός υποψήφιος Ολαφ Σολτς όσο και ο χριστιανοδημοκρατικός Άρνιμ Λάσετ διεκδίκησαν τον σχηματισμό κυβερνητικής συνασπισμού – και εξασφάλισαν το κόμμα του τελευταίου το χειρότερο ποσοστό στην ιστορία του. Απομένει να φανεί αν η Γερμανία θα σπάσει το ρεκόρ των 172 ημερών που χρειάστηκε το 2017 ώστε να σχηματιστεί (η Μέρκελ τότε, για τέταρτη και τελευταία φορά) κυβέρνηση. Και ο Σολτς και ο Λάσετ ξεκαθάρισαν χθες πως θα ήθελαν μια νέα κυβέρνηση πριν από τα Χριστούγεννα. Στον ορίζοντα πάντως διαφαίνεται μια μακρά περίοδος πολιτικής παραλυσίας, με ό, τι αυτό συνεπάγεται τόσο για τη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης όσο και για την Ευρωπαϊκή συνολικά.

ΣΕ ΡΟΛΟ ρυθμιστών («επειών που θα κρίνουν τον βασιλιά», όπως λένε οι Τάλ-λοι), οι Πράσινοι, οι οποίοι έσπασαν κάθε προηγούμενο ρεκόρ τους αν και έμειναν πολύ κάτω από το 25% που τους έδιναν ένα ανοιξιάτικο φεγγάρι οι δημοσκοπήσεις, και οι Φιλελεύθεροι, που κατάφεραν να διατηρήσουν το διημέριο ποσοστό τους και δεν κρίθηκαν τον πόθο τους για συγκεκριμένη. Μεγάλος νηπιμένος της εκλογικής βραδιάς, απεναντίας, η Αριστερά, που έδινε χθες μάχη προκειμένου να εξασφαλίσει την είσοδό της στην Μπού-

ντσατγκ. Όσο για την Ακροδεξιά, η AfD έχασε περίπου δύομισι ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με τις εκλογές του 2017, όταν έκανε την πικρή της είσοδο στη γερμανική Βουλή, σύμφωνα ωστόσο με μία πρώτη ανάλυση των αποτελεσμάτων, κατάφερε να ξεπεράσει τους Χριστιανοδημοκράτες (17%) και να γίνει δεύτερο κόμμα στην Ανατολική Γερμανία, με 21%, πίσω από τους Σοσιαλδημοκράτες (23%).

ΑΝ ΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ ψήφισαν απειθείας για καγκελάριο, τα πράγματα θα ήταν απλά: σύμφωνα με χθεσινή δημοσκόπηση του ARD, ένα 60% θα επέλεγε τον Σουλτς, έναντι μόλις 25% υπέρ του Λάσετ και 18% υπέρ της υποψήφιας των Πρασίνων, Αναλένα Μπέρμπιρκ. Ήταν κι αυτός ίσως ένας λόγος για τον ενθουσιασμό που επικράτησε στο αρχηγείο του SPD μόλις ανακοινώθηκαν τα πρώτα ξέπ-πολ, κι αν έδειχναν τα δύο μεγάλα κόμματα στατιστικά ή και ακριβώς ισόπαλα. «Είναι σαφές ότι το SPD έχει εντολή να κυβερνήσει. Θέλουμε να γίνει καγκελάριος ο Ολαφ Σολτς», δήλωσε λίγο μετά ο γ.γ. του κόμματος. Για μία «εξέκθερη εντολή» να ηγηθεί το SPD της επόμενης κυβέρνησης μίλησε και ο ίδιος ο Σολτς κατά την παραδοσιακή «συνάντηση των ελεφάντων», των πολιτικών αρχηγών δηλαδή, στο πλαίσιο του ZDF. «Οι πολίτες θέλουν μια αλλαγή. Θέλουν ο επόμενος καγκελάριος να είναι ο υποψήφιος του SPD», είχε δηλώσει νωρίτερα. Αλλά ο Λάσετ διαφωνεί. Πολύ νωρίς στην εκλογική βραδιά, σε πείσιμα ένα ανοιξιάτικο φεγγάρι οι δημοσκοπήσεις, και οι Φιλελεύθεροι, που κατάφεραν να διατηρήσουν το διημέριο ποσοστό τους και δεν κρίθηκαν τον πόθο τους για συγκεκριμένη. Μεγάλος νηπιμένος της εκλογικής βραδιάς, απεναντίας, η Αριστερά, που έδινε χθες μάχη προκειμένου να εξασφαλίσει την είσοδό της στην Μπού-

την ηγεσία της επόμενης κυβέρνησης. Έχει ξανασυμβεί, επεσήμανε – έχει πράγματι, τέσσερις φορές, αλλά η τελευταία ήταν το μακρινό 1980.

ΑΡΚΕΤΟΙ αξιωματούχοι του CDU είχαν υποδείξει ήδη τη «λύση»: ένας συνασπισμός CDU - Πρασίνων - Φιλελεύθερων, ο επονομαζόμενος συνασπισμός Τζαμάικα, αφού τα χρώματα των τριών κομμάτων ταυρίζουν με εκείνα της τζαμαϊκανής σημαίας. Είναι και η προτίμηση που έχουν εκφράσει οι Φιλελεύθεροι – χωρίς να αποκλείουν μία συμμαχία «φωτεινότευ σηματοδοτή» μαζί με το SPD και τους Πράσινους. Αυτήν την τελευταία προτίμηση από την πλευρά τους οι Πράσινοι – χωρίς να αποκλείουν την «Τζαμάικα». (Υπάρχει βέβαια πάντα και η επιλογή ενός νέου μεγάλου συνασπισμού, αλλά ούτε το CDU ούτε το SPD έδειχναν χθες τέτοια διάθεση). Αναλένα Μπέρμπιρκ και Κρίστιαν Λίντνερ, οι ηγέτες των δύο μεγάλων ρυθμιστών, φρόντισαν να κρατήσουν καλά κλειστά τα χαρτιά τους κατά τη «συνάντηση των ελεφάντων», ο επικεφαλής των Φιλελεύθερων μάλιστα πρότεινε να συναντηθούν πρώτα οι δυο τους προτού αρχίσουν τις συνομιλίες με τον Σολτς και τον Λάσετ. Από την πλευρά της, η Μπέρμπιρκ, μίλησε για μία «σαφή εντολή» στους Πράσινους να διασφαλίσουν πως το κλίμα θα είναι απολυτί προτεραιότητα της επόμενης κυβέρνησης. Νωρίτερα, η ίδια είχε κάνει γερή αυτοκριτική για την αποτυχία της να κάνει το κόμμα της πρώτη δύναμη στη Γερμανία, όπως είχαν προβλέψει οι δημοσκοπήσεις την άνοιξη. Μικρή, ή μάλλον καθόλου μικρή, παρηγορία: οι Πράσινοι πιθανόν να ζυπνίσουν σήμερα πρώτο κόμμα στο Βερολίνο – τα αποτελέσματα αυτών των παράλληλων τοπικών εκλογών τοίς ήθελαν να δίνουν μέχρι αργά χθες σκληρή μάχη με τους Σοσιαλδημοκράτες.